

Se blindgyderne, hvor de er

Af Prorektor Lykke Friis, Bragt i Universitetsavisen, sept. 2014

KVALITETSDEBAT - Kandidatuddannelser på deltid og en langt mere fleksibel adgang til at søge ind på den rigtige kandidatuddannelse er ifølge prorektor på KU Lykke Friis to gode forslag, som vil gøre universitetsstuderende mere relevante for virksomhederne. Politikerne har dog indtil videre strittet imod - og regeringens eget Kvalitetsudvalg stiller de forkerte forslag.

Tusindvis af studerende har kurs mod blindgyde, hvor de ender med en uddannelse, som ikke bliver efterspurgt af det private arbejdsmarked. De bliver uddannet til ledighed eller må tage et job, hvor de ikke bruger deres uddannelse. Det er konklusionen på et såkaldt refleksionspapir, som regeringens Kvalitetsudvalg offentliggjorde i sidste uge.

»Det nytter ikke noget, at vi bliver ved med at uddanne til en offentlig sektor, som ikke vokser ret meget,« forklarede formanden for udvalget, Jørgen Søndergaard. Han er værd at lytte til, for han har en finger med i spillet, når regeringen her i efteråret fremlægger et udspil til, hvordan fremtidens uddannelsessystem skal indrettes.

Studentersamarbejde med virksomheder er allerede dagens orden

Søndergaard mener, at studerende ikke længere skal have ret til en kandidatuddannelse. De skal ud i et job efter bachelor-uddannelsen. Og så måske tilbage på universitetet, når de har været ude i erhvervslivet nogle år. Københavns Universitet er enig i målsætningen om, at uddannelser skal være relevante for arbejdsmarkedet. De skal kunne bruges til noget. Ellers lever vi ikke op til vores samfundsansvar. Men Søndergaard ser ikke blindgyderne, hvor de er. Og hans forslag risikerer at smide barnet ud med badevandet.

Københavns Universitet er i gang med at erhvervsrette uddannelserne. De kompetencer, som Kvalitetsudvalget efterspørger - evnen til kritisk stillingtagen til ny viden, evnen til at tilrettelægge egen læring, projektarbejde i teams, dialog med andre faggrupper og faglige og forretningsmæssige emner, kulturforståelse, idégenerering, forretningsforståelse, sprogforståelse - er ikke en nyhed hos os.

Vi er desuden i gang med at etablere mobilitetsvinduer i alle uddannelser. Mobilitetsvinduer på sammenhængende 30 ECTS giver de studerende bedre mulighed for at tage på studieophold, gennemføre et projektorienteret forløb og/eller et virksomhedsprojekt og arbejde med innovations- og entreprenørskabsaktiviteter i tæt samarbejde med virksomheder i løbet af deres uddannelse.

Vi har også lige vedtaget en ny plan for innovation og entreprenørskab, som skal integrere innovation og entreprenørskab (I&E) i undervisningen.

Innovationspædagogiske metoder bliver en integreret del af undervisningen. Samtidig skal alle studerende have adgang til et Student Innovation Hub. I hubben kan interesserede studerende få iværksætterrådgivning, et sted at arbejde og mødes med andre studerende også fra regionens andre universiteter, der beskæftiger sig med I&E.

Københavns Universitet har i den nuværende udviklingskontrakt et mål om at øge antallet af specialekontrakter mellem studerende og virksomheder. I 2015 skal 15 procent af alle specialer udarbejdes i samarbejde med virksomheder. Det er en meget konkret måde at sikre en direkte sammenhæng mellem uddannelse og erhvervsliv. Specialerne tager typisk afsæt i konkrete problemstillinger og udfordringer virksomhederne står med. Her har de studerende mulighed for at prøve deres teoretiske viden og kompetencer af.

Lad kandidatstuderende tage deres uddannelse på deltid og arbejde

På mange kandidatuddannelser kombinerer studerende i dag deres studier med relevante studiejob. De er med til gøre de studerende mere erhvervsparate, samtidig med at det inspirerer deres studieliv og er til gavn for de virksomheder, hvor de arbejder. Universitetet vil gerne udnytte det endnu bedre. Vi vil gøre det muligt for studerende at gennemføre deres kandidatuddannelse på deltid. Det vil give større mulighed at koble og vekselvirke mellem job og studier.

Studerende får dermed mulighed for at bruge deres erhvervserfaringer bedre i kandidatuddannelse og undgå de blindgyder, Kvalitetsudvalget taler om. Desværre vil Uddannelsesministeriet ikke tillade det. Nogen siger, at det gør studietiden længere. Men allerede i dag ved vi, at studerende vælger SU fra og andre søger orlov for at kunne bevare deres studiejob, som også i mange tilfælde er det, der sikrer dem deres første fuldtidsjob efter endt uddannelse.

I dag har en studerende retskrav på at blive optaget på en relevant kandidatuddannelse i umiddelbar forlængelse af bachelorgraden. Venter den studerende bare et halvt år, så er de ikke omfattet af retskravet. Det betyder, at vores bachelorer skynder sig at starte på kandidatuddannelse med det samme. Og det vil ofte blive på den kandidatuddannelse, der er den mest oplagte.

Det vil sige, at stort set ingen bachelorer prøver deres kompetencer af på arbejdsmarkedet. Eller ser sig om efter andre typer af kandidatuddannelser, der måske ikke lige er den slagne og forudsigelige vej på samme universitet. Hvis retskravet udvides til eksempelvis at gælde tre eller fem år, vil mange flere studerende have en tryghed i at prøve deres kompetencer af. Og de vil få et bedre grundlag for at undersøge, om der skulle være andre spændende kandidatuddannelser – måske endda på et andet universitet.

Desværre er muligheden for at se sig om efter andre typer af kandidatuddannelser end den mest oplagte også frataget de unge bachelorer, efter at ministeret har fjernet muligheden for at universiteter kan bedømme ansøgere på andet end den konkrete bacheloruddannelse – uanset om der er suppleret under eller efter studiet. Det er endnu en utilsigtet blindgyde, som Kvalitetsudvalget (og ikke mindst Folketinget) med rette burde kaste sig over.